

Ethische Gedragscode

Wij
zijn betrokken

BOMBARDIER

Bombardiers

missie

Het is onze missie om de meest toonaangevende producent van vliegtuigen en treinen te zijn in de wereld.

Wij hebben ons ertoe verbonden uitstekende producten en diensten te leveren aan onze klanten en onze aandeelhouders een duurzame winstgevendheid te bieden door te investeren in onze mensen en onze producten.

We zetten de toon door middel van innovatie en uitstekende productveiligheid, efficiëntie en performantie.

Onze standaarden zijn hoog. We definiëren uitmuntendheid – en we maken het waar.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
	Wie moet zich aan de Code houden?	4
	Welke wetgeving is van toepassing?	4
	Verplichting tot naleving van de Code	4
	Beleid en procedures van de Onderneming	4
	Verbintenis aan het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties	5
2	ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN	6
	Medewerkers	7
	Management	8
3	KERNWAARDEN VAN BOMBARDIER	9
4	ETHISCHE GEDRAGSCODE	11
	Werkomgeving	12
	Houding werkgever t.o.v. de werknemers	12
	Intimidatie en persoonlijke veiligheid	12
	Gezondheid, veiligheid en milieu	12
	Business practices	13
	Bedrijfseigendom	13
	Intellectuele eigendom	13
	Boekhouding en administratie	13
	Communicatie	13
	E-mail en internetgebruik	14
	Geschenken en uitnodigingen	14

Business practices (vervolg)	
Vertrouwelijke informatie	16
Wetgeving op het gebied van effectenhandel en handel met voorkennis	16
Belangenvermenging	18
Illegale en ongepaste betalingen	18
Anticorruptiewetgeving	18
Politieke activiteiten	19
Relaties met externe belanghebbenden	19
Klanten	19
Leveranciers, partners en andere betrokkenen	19
Concurrentie	20
Overheden	20
5 BEHEER VAN DE CODE	21
Compliance Officer	22
Bombardier Ethics Advisory Council	22
Melding van overtredingen	22
Wanneer handelingen onethisch zijn	22
Met wie contact op te nemen	23
Vertrouwelijkheid en anonimiteit	24
Sancties op overtredingen	24

Opmerking: om de leesbaarheid van de tekst te bevorderen, zijn mannelijke en enkelvoudsvormen gebruikt waar ook vrouwelijke en meervoudsvormen bedoeld worden, tenzij het anders blijkt uit de context.

Inleiding

1

Deze Ethische Gedragscode¹ beschrijft de standaarden voor het gedrag waarvan Bombardier Inc.² verwacht dat u ze in uw dagelijkse activiteiten en bij de omgang met anderen naleeft. Het is niet mogelijk in de Code elke situatie te voorzien die zich mogelijks zou kunnen voordoen. In plaats daarvan verschaft de Code richtlijnen die u helpen bij het nemen van beslissingen die in overeenstemming zijn met de waarden en de reputatie van Bombardier. Daarnaast dient u zichzelf vertrouwd te maken met verschillende bedrijfsrichtlijnen met gedetailleerde aanwijzingen voor specifieke aspecten die mogelijk uw werkzaamheden beïnvloeden, zoals internationale activiteiten en marketing; internet beleid; gezondheid, veiligheid en milieu en personeelszaken.

Wanneer een onderneming ethisch gedrag stimuleert en in de praktijk brengt, heeft iedereen daar baat bij. Eerlijkheid, openheid en consistentie in onze contacten met anderen dragen bij tot een positieve werkomgeving. Een onderneming die trots is op de eigen integriteit, wekt vertrouwen bij medewerkers, klanten, aandeelhouders, leveranciers en de samenleving als geheel. Van tijd tot tijd ontstaat er behoefte aan nieuwe richtlijnen als gevolg van veranderingen in de zakenwereld of in de wet- en regelgeving. Daarom geldt voor de gedrukte uitgave van deze Code dat deze zonder voorafgaande kennisgeving kan worden gewijzigd. Alle wijzigingen worden opgenomen in de elektronische versie van de Code die op de website van Bombardier wordt gepubliceerd.

¹ Hierna wordt de Ethische Gedragscode (Code of Ethics and Business Conduct) van Bombardier aangeduid met "de Code".

² Hierna wordt "de Onderneming" gebruikt als aanduiding voor Bombardier Inc. en haar groepen, divisies en filialen, tenzij expliciet anders vermeld.

WIE MOET ZICH AAN DE CODE HOUDEN?

Deze Code geldt op ieder moment, zonder enige uitzondering, voor alle leden van de Raad van Bestuur en voor alle medewerkers van Bombardier³. Ook leveranciers en partners van Bombardier, alsmede andere betrokkenen (zoals handelsagenten), worden geacht de Code na te leven wanneer zij met of namens Bombardier handelen.

WELKE WETGEVING IS VAN TOEPASSING?

Als internationale onderneming is Bombardier actief in een groot aantal landen over de hele wereld. Hierdoor zijn we onderworpen aan de wet- en regelgeving van een groot aantal jurisdicties, waaronder landen, provincies, staten, gemeenten en internationale organen zoals de Europese Unie. Bombardier en zijn medewerkers dienen zich te houden aan de wetten van alle rechtsgebieden waarin de Onderneming actief is. Wanneer er sprake is van tegenstrijdigheden tussen de wetten van verschillende landen waar Bombardier actief is of tussen de Ethische Gedragscode van Bombardier en bepaalde wetten of voorschriften, dient hierover contact te worden opgenomen met een medewerker van de afdeling Juridische Zaken (Legal Services).

VERPLICHTING TOT NALEVING VAN DE CODE

Wanneer van toepassing, nieuwe medewerkers dienen een verklaring te ondertekenen dat zij de Code gelezen en begrepen hebben. Bepaalde leden van het topmanagement moeten jaarlijks een document ondertekenen waarin zij niet alleen verklaren dat zij de Code hebben gelezen en begrepen, maar ook dat zij de voorschriften van de Code niet hebben overtreden en dat zij evenmin op de hoogte zijn van dergelijke overtredingen.

BELEID EN PROCEDURES VAN DE ONDERNEMING

Elke bedrijfsgroep of divisie geeft zijn eigen beleidsrichtlijnen en procedures uit in lijn met de algemene richtlijnen van Bombardier. Medewerkers zijn verplicht deze beleidsrichtlijnen en procedures na te leven, naast deze die in deze Ethische Gedragscode worden beschreven.

³ De Code van Bombardier geldt voor alle medewerkers, inclusief het management. In de Code heeft het woord "medewerker" tevens betrekking op alle managers. Voor specifieke richtlijnen ten aanzien van het middenkader en het topmanagement verwijzen wij naar de paragraaf over verantwoordelijkheden voor het management.

VERBINTENIS AAN HET MONDIAAL PACT VAN DE VERENIGDE NATIES

In 2007 heeft Bombardier het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties ondertekend; 's wereld grootste initiatief op het gebied van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als ondertekenaar zetten wij ons door onze strategieën en in het kader van onze activiteiten in om een actieve bijdrage te leveren aan de 10 fundamentele principes van dit Pact gerelateerd aan mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie.

Het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties voorziet ons van een beleidskader voor het ontwikkelen van innovatieve initiatieven en partnerships met de burgermaatschappij, overheden en andere belanghebbenden.

Onze Ethische en zakelijke Gedragscode helpt de werknemers bij het ondersteunen van onze kernwaarden, standaarden van gedrag en verbintenis inzake de 10 principes van het Mondiaal Pact van de Verenigde Naties op het gebied van maatschappelijke verantwoordelijkheid in alle opzichten van onze activiteiten.

Onze verantwoordelijkheden

2

De belangrijkste verantwoordelijkheden met betrekking tot deze Code zijn de kennis en de naleving ervan. De Code formuleert duidelijk en expliciet wat Bombardier van het personeel en het management verwacht.

MEDEWERKERS

Van u als medewerker wordt verwacht dat u:

- persoonlijke verantwoordelijkheid neemt voor een rechtvaardige en integere uitvoering van uw taken;
- ermee instemt dat u uw bijdrage levert om de doelstellingen van Bombardier naar beste vermogen te realiseren, waarbij u beslissingen neemt in overeenstemming met de Code en zonder op dit punt compromissen te sluiten;
- een elementaire kennis bezit van de Code en deze van tijd tot tijd herleest. Daarnaast dient u te beschikken over een gedetailleerde kennis van de richtlijnen in de Code die specifiek van toepassing zijn op uw functie, en
- dient u contact op te nemen met uw chef of de op pagina 23 vermelde contactpersonen bij Bombardier indien u vragen hebt over de Code.

Wanneer u kennis neemt van een mogelijke overtreding van de Code, dient u:

- terstond en te goeder trouw op te treden door hierover contact op te nemen met uw chef of met één van de contactpersonen op pagina 23;
- uw bezwaren te bespreken met één van de overige contactpersonen op pagina 23 indien de door u gemelde vermoedelijke overtreding niet afdoende is afgehandeld nadat u deze aan uw chef hebt gemeld, en
- bereid te zijn medewerking te verlenen aan interne onderzoeken van Bombardier naar overtredingen van de Code.

MANAGEMENT

De verantwoordelijkheden van het management van Bombardier omvatten, naast die van de overige medewerkers, ook specifieke aspecten. Van u als manager wordt verwacht dat u:

- tot in detail op de hoogte bent van de Code en dat u de naleving hiervan op de werkvloer actief bevordert;
- leiding geeft door een voorbeeld te stellen op het gebied van hoge standaarden voor ethisch gedrag en door een werkomgeving te creëren waarin letter en geest van de Code tot uitdrukking komen;
- waakzaam bent als het gaat om preventie, detectie en afhandeling van eventuele overtredingen van de Code;
- degenen beschermt die overtredingen melden; en
- met de 'Bombardier Ethics Advisory Council' en de 'Compliance Officer' samenwerkt om de Code te verspreiden onder de medewerkers en wanneer nodig de eerder genoemde verklaringen te verzamelen.

Kernwaarden van Bombardier

3

Alle beleidsrichtlijnen van Bombardier, inclusief deze Ethische Gedragscode, zijn afgeleid van onze kernwaarden. Deze gemeenschappelijke waarden dienen derhalve een leidraad te zijn bij al onze handelingen en beslissingen en voor iedereen als maatstaf te gelden.

Onze kernwaarden zijn:

INTEGRITEIT

We gedragen ons integer en ethisch verantwoord bij alles wat we doen en zeggen waardoor we het vertrouwen en respect verwerven en behouden van onze klanten, aandeelhouders, leveranciers, collega's, partners en de ruimere gemeenschap.

STREVEN NAAR UITMUNTENDEID

We streven ernaar uit te blinken in alle aspecten van ons werk en in onze interactie met klanten, aandeelhouders, leveranciers, collega's, partners en de samenleving. Daarnaast verplichten we onszelf oordeelkundig, zorgvuldig en professioneel tewerk te gaan met zelfdiscipline, volharding en teamgeest.

KLANTGERICHTHEID

We bevorderen een klantgerichte cultuur die de nadruk legt op een uitmuntend serviceniveau en die in lijn is met onze doelstellingen op alle niveaus van de organisatie.

AANDEELHOUDERSWAARDE

We richten ons op het creëren van een blijvende aandeelhouderswaarde door middel van ontwikkeling van winstgevende producten en projecten en door een gedegen management van de Onderneming ten voordele van onze klanten, aandeelhouders, leveranciers, collega's, partners en de gemeenschappen waarin we actief zijn.

Ethische Gedragscode

4

De Ethische Gedragscode van Bombardier heeft betrekking op ethisch handelen op het gebied van werkomgeving, business practices en relaties met externe belanghebbenden.

WERKOMGEVING

■ **Houding werkgever t.o.v. de werknemers**

Bombardier behandelt alle medewerkers rechtvaardig, ethisch verantwoord en met respect en waardigheid. De Onderneming voert een gelijke kansenbeleid met betrekking tot alle mogelijke verschillen op het gebied van leeftijd, geslacht, seksuele geaardheid, handicap, ras, geloofsovertuiging, nationaliteit, burgerlijke staat, gezins-situatie, land van herkomst en andere factoren, in overeenstemming met de wet- en regelgeving van alle landen waarin de Onderneming actief is.

■ **Intimidatie en persoonlijke veiligheid**

De richtlijnen van Bombardier beschermen medewerkers tegen intimidatie, pesterijen en lastigvallen op de werkplek, waaronder mede begrepen alle vormen van seksueel, fysiek en psychisch geweld. Als medewerker hebt u recht op een positieve, harmonieuze en professionele werkomgeving en wordt u geacht hieraan ook zelf een bijdrage te leveren.

■ **Gezondheid, veiligheid en milieu**

De gezondheid en veiligheid van onze medewerkers en de bescherming van het milieu hebben voor Bombardier een hoge prioriteit. Deze aspecten worden beschouwd als een fundamentele sociale verantwoordelijkheid van de Onderneming. We streven ernaar de milieu-impact van onze activiteiten en van het gebruik van onze producten te beperken en we proberen bij de productontwikkeling duurzaamheid als uitgangspunt te hanteren voor de gehele levenscyclus, zonder daarbij onze concurrentiepositie uit het oog te verliezen.

Bombardier en zijn medewerkers houden zich aan alle geldende wet- en regelgevingen. We definiëren standaarden, procedures, noodprocedures en managementsystemen om ervoor te zorgen dat onze activiteiten op een veilige, ecologisch verantwoorde en duurzame wijze worden uitgevoerd.

Ten behoeve van de eigen veiligheid en die van collega's en de samenleving als geheel, verbinden medewerkers zich ertoe niet te werken onder invloed van middelen die hun oordeelsvermogen zouden kunnen beperken of die een effectieve en verantwoordelijke uitvoering van hun taken in de weg kunnen staan.

BUSINESS PRACTICES

■ **Bedrijfseigendom**

Bedrijfseigendommen mogen uitsluitend worden gebruikt voor legitieme zakelijke doeleinden. Van medewerkers van Bombardier wordt verwacht dat zij zorgvuldig omgaan met bedrijfseigendommen en dat zij deze niet blootstellen aan risico's van verlies, beschadiging, misbruik of diefstal.

■ **Intellectuele eigendom**

Intellectuele eigendom bestaat uit handelsmerken, domeinnamen, patenten, industriële ontwerpen, auteursrechten en handelsgeheimen. Medewerkers zijn verplicht de intellectuele eigendommen van Bombardier te beschermen en het intellectuele eigendom van anderen te respecteren. Voor zover niet anders voorzien in de geldende wetgeving, geldt voor alle uitvindingen en ontdekkingen die tijdens de uitoefening van hun functie door medewerkers worden gedaan, dat deze eigendom van Bombardier zijn.

Intellectuele eigendommen worden beschouwd als vertrouwelijke informatie. Derhalve gelden de geheimhoudingsbepalingen die zijn geformuleerd in de paragraaf "Vertrouwelijke informatie" van deze Code.

■ **Boekhouding en administratie**

De boekhouding en administratie van Bombardier is compleet, rechtvaardig en correct en voldoet aan alle wettelijke boekhoudvoorschriften. Ondersteund door Bombardiërs interne controlesystemen, weerspiegelen de boekhouding en de administratie alle activa, passiva, transacties en gebeurtenissen conform de voorgeschreven boekhoudprincipes.

Medewerkers van Bombardier verrichten het beheer, de opslag, de archivering en de verwijdering van boekhoudkundige gegevens (zowel in gedrukte als in elektronische vorm) in overeenstemming met de geformuleerde richtlijnen en de wettelijke voorschriften.

■ **Communicatie**

Als medewerker van Bombardier bent u verplicht waarheidsgetrouw en open te zijn in al uw communicatie en collega's, klanten of leveranciers niet bewust te misleiden. Besteed aandacht aan een correct en

professioneel taalgebruik, zowel in schriftelijke als in mondelinge communicatie.

Communicatie met de media, de investeerders-gemeenschap en de regulerende instanties zijn de verantwoordelijkheid van de hiertoe aangewezen woordvoerders van de Onderneming. Wanneer een medewerker wordt benaderd met een verzoek om informatie, dient dit te worden doorverwezen naar een bevoegde woordvoerder.

■ **E-mail en internetgebruik**

Bombardiers systemen voor e-mail en internet worden beschikbaar gesteld voor zakelijk gebruik. Wanneer u gebruik maakt van e-mail, dient u zich ervan bewust te zijn dat e-mailberichten kunnen worden onderschept en dat e-mail een permanent spoor nalaat, door de ontvanger kan worden afgedrukt of doorgestuurd en waarschijnlijk nog gedurende lange tijd op de computer van de ontvanger bewaard blijft. Daarom dient u bij het verzenden van e-mail even zorgvuldig tewerk te gaan als bij andere vormen van schriftelijke bedrijfscommunicatie. De internetverbindingen en de computerapparatuur van Bombardier mogen nooit worden gebruikt voor het weergeven, overdragen of downloaden van ongepast materiaal of materiaal voor andere dan zakelijke doeleinden.

■ **Geschenken en uitnodigingen**

Medewerkers, leveranciers, partners en anderen die Bombardier vertegenwoordigen, dienen het geven of aannemen van geschenken en uitnodigingen te vermijden indien deze een ongepaste invloed zouden kunnen hebben op het oordeelsvermogen van de ontvanger, of indien de schijn hiervan gewekt zou kunnen worden. Onder geschenken en uitnodigingen worden onder meer verstaan goederen, diensten, gunsten, leningen, reizen, accommodatie of het gebruik van eigendommen en faciliteiten.

Soms, bijvoorbeeld in bepaalde culturen, is een uitwisseling van geschenken een gepast onderdeel van het proces van zakendoen. In dergelijke situaties dienen de geschenken redelijk en van goede smaak te zijn en een symbolische of geringe waarde te vertegenwoordigen. Medewerkers mogen nooit geschenken geven of aannemen wanneer dit bij wet verboden is of wanneer het strijdig is met de richtlijnen van de organisatie van de ontvanger of de gever.

■ **Vertrouwelijke informatie**

Vertrouwelijke informatie is informatie in eigendom van Bombardier die niet bestemd is voor openbaarmaking. Vertrouwelijke informatie omvat informatie die door Bombardier is geproduceerd of die in goed vertrouwen door derden aan Bombardier is verstrekt onder inachtneming van een geheimhoudingsbeding. Voorbeelden van vertrouwelijke informatie zijn financiële gegevens, strategische plannen, intellectuele eigendommen, informatie over offertes, persoonlijke gegevens van medewerkers, juridische documenten en informatie over klanten en leveranciers.

Maak vertrouwelijke informatie niet bekend aan anderen dan de persoon of personen voor wie de informatie is bestemd, tenzij u hiertoe gemachtigd of wettelijk verplicht bent. Dit geldt evenzeer voor vertrouwelijke informatie die is verstrekt door leveranciers en klanten. Medewerkers verklaren deze vertrouwelijkheid te allen tijde te zullen respecteren, ook na beëindiging van het dienstverband met Bombardier.

Medewerkers dienen er alles aan te doen om te voorkomen dat vertrouwelijke informatie wordt misbruikt of per ongeluk openbaar wordt gemaakt. Het gaat hierbij onder meer om:

- op een veilige plek opslaan van elektronische en gedrukte documenten die vertrouwelijke informatie bevatten;
- niet bespreken van vertrouwelijke zaken op plaatsen waar anderen de conversatie zouden kunnen volgen, bijvoorbeeld in openbare gelegenheden zoals liften, gangen, restaurants, vliegtuigen en taxi's;
- voorzichtig tewerk gaan bij het bespreken van vertrouwelijke zaken via mobiele telefoons of andere vormen van draadloze communicatie;
- documenten met vertrouwelijke informatie uitsluitend langs elektronische weg (bijvoorbeeld fax of e-mail) overdragen wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat dit veilig geschiedt; en
- onnodig kopiëren van vertrouwelijke documenten vermijden.

■ **Wetgeving op het gebied van effectenhandel en handel met voorkennis**

Het is illegaal voor iedereen die beschikt over relevante, niet-gepubliceerde informatie over een beursgenoteerde onderneming, om aandelen in de betreffende onderneming te kopen, te verkopen of te verhandelen of om deze relevante informatie aan derden door te geven. Onder relevante informatie wordt verstaan: alle informatie met betrekking tot een onderneming waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, indien openbaar gemaakt, van invloed kan zijn op het gedrag van investeerders of op de marktprijs van de aandelen in de betreffende onderneming. Voorbeelden van dergelijke soorten informatie zijn:

- niet-gepubliceerde financiële gegevens, zoals kwartaal- of jaarresultaten die nog niet openbaar zijn gemaakt;
- informatie over belangrijke overnames, afstotingen en joint ventures;
- belangrijke veranderingen in het topmanagement of de Raad van Bestuur van de Onderneming; en
- het binnenhalen of mislopen van een belangrijk contract.

Als u op enigerlei wijze kennis hebt van niet-gepubliceerde relevante informatie over de Onderneming, is het u derhalve verboden te handelen in aandelen Bombardier totdat deze informatie volledig openbaar is gemaakt en er een redelijke termijn is verstreken waarin algemene verspreiding van de informatie heeft kunnen plaatsvinden door middel van een persbericht. Onder aandelen worden hierbij verstaan gewone aandelen (zoals Bombardier Class B-aandelen), bevoorrechte aandelen en obligaties. Ook wanneer u kennis draagt van niet-gepubliceerde relevante informatie over derden, zoals klanten en leveranciers, is het u ten strengste verboden te handelen in effecten van de betreffende organisaties totdat de informatie volledig openbaar is gemaakt en er een redelijke termijn is verstreken.

Onder geen enkel beding is het medewerkers toegestaan zich bezig te houden met hedging-activiteiten of met transacties in vrij verhandelbare opties op aandelen Bombardier of in andere vormen van afgeleiden van aandelen Bombardier, waaronder “puts” en “calls”. Het is medewerkers van Bombardier niet toegestaan aandelen Bombardier te verkopen die de betreffende medewerker niet zelf in bezit heeft (“short gaan”).

Het is alle medewerkers ten strengste verboden niet-gepubliceerde relevante informatie over Bombardier bekend te maken aan wie dan ook, inclusief externe financiële adviseurs en andere medewerkers van Bombardier of hun gezinsleden, tenzij dit gebeurt als noodzakelijk onderdeel van de zakelijke activiteiten ten behoeve van Bombardier.

Aangezien het bijzonder moeilijk kan zijn om onderscheid te maken tussen “relevante informatie” volgens de bovenstaande definitie en andere informatie, alsmede om de schijn van mogelijk onrechtmatig handelen te vermijden, bent u als medewerker verplicht zich aan de volgende richtlijnen te houden:

- vermijd te allen tijde het aan derden aanbevelen van het kopen of verkopen van effecten in Bombardier Inc.;
- indien u, als medewerker, voor uzelf of anderen aandelen in Bombardier Inc. wilt kopen, verkopen of verhandelen, wordt u sterk geadviseerd dit uitsluitend te doen gedurende een handelsperiode van 25 kalenderdagen, beginnende op de vijfde werkdag na de publicatie van een financieel kwartaal- of jaarverslag van Bombardier Inc.; en
- te allen tijde, ook gedurende de bovengenoemde periode van 25 dagen, is het u verboden te handelen in aandelen Bombardier Inc. wanneer u op de hoogte bent van of toegang hebt tot niet-gepubliceerde relevante informatie volgens de bovenstaande definitie of wanneer Bombardier Inc. in overeenstemming met de ondernemingsrichtlijnen inzake openbaarmaking van bedrijfsgegevens zijn medewerkers heeft verboden te handelen in aandelen Bombardier.

■ **Belangenvermenging**

Vermijd tijdens de uitoefening van uw functie alle vormen van feitelijke of schijnbare belangenvermenging. Een belangenvermenging is een situatie of regeling waarin uw persoonlijke belangen of activiteiten in conflict komen met uw verantwoordelijkheden ten opzichte van Bombardier.

Breng uzelf nooit in een positie waarin u verplichtingen hebt of zou kunnen hebben tegenover derden, die van een dergelijke situatie zouden kunnen profiteren ten nadele van Bombardier. Uw gedrag mag nooit leiden tot persoonlijk gewin ten koste van de zakelijke belangen van Bombardier.

Er kan ook sprake zijn van belangenvermenging wanneer u externe werkzaamheden aanneemt die ten koste kunnen gaan van een zorgvuldige uitoefening van uw taken ten behoeve van Bombardier. Wanneer een dergelijke situatie zich voordoet, wordt u geadviseerd met uw chef of met de Compliance Officer te overleggen over de mogelijke gevolgen van uw externe werkzaamheden voor uw verplichtingen ten opzichte van Bombardier.

■ **Illegale en ongepaste betalingen**

Het is Bombardiërs medewerkers, leveranciers, partners en andere derden ten strengste verboden illegale of ongepaste betalingen aan te bieden of aan te nemen. De fondsen en activa van Bombardier mogen nooit worden gebruikt voor illegale doeleinden. Als medewerker mag u nooit betalingen, geschenken of gunsten verstrekken, goedkeuren of autoriseren wanneer dit gebeurt ten behoeve van iemand in een verantwoordelijke positie, zoals bijvoorbeeld een overheidsfunctionaris of een bestuurder van een onderneming, met als doel een voorkeursbehandeling te verkrijgen bij onderhandelingen, de toewijzing van contracten of andere zakelijke activiteiten.

■ **Anticorruptiewetgeving**

Bombardier houdt zich aan de anticorruptiewetgeving in alle rechtsgebieden waar de Onderneming actief is. Deze wetgeving omvat mede de Corruption of Foreign Public Officials Act of Canada (met amendementen), die van toepassing is op de wereldwijde activiteiten van Bombardier. Medewerkers, leveranciers en partners van Bombardier en andere derden (waaronder handelsagenten)

mogen onder geen enkel beding illegale betalingen aan wie dan ook doen of goedkeuren. Indien u bevoegd bent onderhandelingen te voeren met externe partijen, bent u verplicht tot naleving van het beleid van Bombardier m.b.t. praktijken in internationale business en marketing (Bombardier's Policy Concerning Practices in International Business and Marketing).

■ **Politieke activiteiten**

Als medewerker van Bombardier is het u toegestaan om binnen het kader van de geldende wetgeving legale politieke activiteiten te ontwikkelen, zolang dit in uw eigen tijd en zonder gebruik van eigendommen van Bombardier gebeurt. Het is u toegestaan zich verkiesbaar te stellen en politieke functies te bekleden, maar u dient met uw chef of de Compliance Officer te overleggen over de mogelijke gevolgen van uw activiteiten voor uw verplichtingen ten aanzien van Bombardier. U kunt uw mening verkondigen over zaken van algemeen belang, maar het dient te allen tijde duidelijk te zijn dat uw meningen niet de standpunten van Bombardier vertegenwoordigen.

Bombardier en zijn medewerkers houden zich aan alle wet- en regelgevingen op het gebied van partijfinanciering in alle rechtsgebieden waar de Onderneming actief is.

RELATIES MET EXTERNE BELANGHEBBENDEN

■ **Klanten**

Bombardier streeft ernaar te voorzien in de behoeften van zijn klanten en kwalitatief hoogstaande producten en diensten te leveren. Medewerkers gedragen zich ethisch verantwoord in hun contacten met klanten. Gevoelige, persoonlijke en vertrouwelijke klantinformatie wordt beschermd volgens de richtlijnen van Bombardier, waarbij de toegang tot deze informatie wordt beperkt tot diegenen die deze informatie nodig hebben.

■ **Leveranciers, partners en andere betrokkenen**

Leveranciers en partners van Bombardier en andere betrokkenen moeten op de hoogte zijn van en verklaren zich te zullen houden aan de Ethische Gedragscode. Alle overeenkomsten met leveranciers, partners en derde

partijen moeten schriftelijk worden vastgelegd, onder vermelding van de te leveren goederen en diensten en de verschuldigde vergoedingen. Dergelijke overeenkomsten dienen in overeenstemming te zijn met redelijke gebruiken en gewoonten op de markt, de in deze Code vastgelegde uitgangspunten en de relevante bedrijfsrichtlijnen.

■ **Concurrentie**

Het is medewerkers van Bombardier en leveranciers, partners en andere betrokkenen niet toegestaan onethische of illegale activiteiten te ontplooiën bij het verzamelen van informatie over concurrenten. Bombardier houdt zich aan de antikartelwetgeving in alle landen waar de Onderneming actief is. In het algemeen dienen we waakzaam te zijn voor:

- prijsafspraken of verdeling van de markt;
- monopolistisch gedrag dat gericht is op beperking van de vrije concurrentie.

■ **Overheden**

Vanwege de internationale en gevarieerde activiteiten van Bombardier heeft de Onderneming te maken met een breed gamma aan nationale en regionale wet- en regelgevingen. De Onderneming en haar medewerkers en partners houden zich bij de omgang met alle overheidsinstellingen en regulerende lichamen aan alle wettelijke en contractuele verplichtingen. Het is de verantwoordelijkheid van alle medewerkers en partners van Bombardier die zaken doen en overeenkomsten afsluiten met overheidsfunctionarissen, om op de hoogte te zijn van en zich te houden aan alle geldende wet- en regelgeving, met inbegrip van de voorschriften inzake lobbyactiviteiten.

Beheer van de Code

5

Bombardier heeft een beheerstructuur geïmplementeerd om te waarborgen dat de uitgangspunten van de Code binnen de gehele organisatie worden bevorderd en dat de Code effectief wordt beheerd.

COMPLIANCE OFFICER

- De Compliance Officer ziet toe op de activiteiten binnen de onderneming om ethisch verantwoorde werkomstandigheden en zakelijke activiteiten te stimuleren. De Compliance Officer legt via de Bombardier Ethics Advisory Council verantwoording af aan het Audit Committee.

BOMBARDIER ETHICS ADVISORY COUNCIL

- In samenspraak met de Compliance Officer is de Bombardier Ethics Advisory Council (BEAC) verantwoordelijk voor aansturing van en toezicht op de implementatie van de Code. De BEAC levert expertise, bemiddelt bij conflicten en rapporteert over de effectiviteit van de Code. De BEAC verwijst gevoelige of potentieel schadelijke overtredingen door naar de President en Chief Executive Officer of naar de Raad van Bestuur, al naar gelang de omstandigheden. In de BEAC hebben naast de Compliance Officer vijf hoge functionarissen zitting, afkomstig van de afdelingen Finance, Human Resources, Legal Services, Corporate Audit Services/Risk Assessment en Public Affairs. Elke groep binnen Bombardier benoemt een contactpersoon voor de BEAC.

MELDING VAN OVERTREDINGEN

- Iedereen die bij Bombardier in dienst is en elke klant, leverancier, partner of andere derde die weet krijgt van een mogelijke overtreding van de Code of van een wetsovertreding door de Onderneming of een van haar medewerkers, heeft de nadrukkelijke verplichting hiervan melding te maken. Hoewel het heel menselijk is zich onbehaaglijk te voelen bij een dergelijke melding, wordt u nadrukkelijk aangemoedigd dit toch te doen, aangezien uw stilzwijgen ernstige schadelijke gevolgen voor de Onderneming kan hebben.

■ Wanneer handelingen onethisch zijn

Als u twijfelt over de ethische aspecten van een beslissing, stelt u zichzelf de onderstaande vragen. Als u zich bij een of meer antwoorden niet op uw gemak voelt, is de voorgestelde handelwijze mogelijk niet gepast.

- Is mijn gedrag in overeenstemming met de Ethische Gedragscode van Bombardier?
- Is mijn gedrag legaal?
- Is mijn gedrag eerlijk en rechtvaardig?
- Hoe zouden gezinsleden, vrienden en burens reageren als ze weet hadden van mijn gedrag?
- Zouden klanten en aandeelhouders mijn gedrag goedkeuren?

■ **Met wie contact op te nemen**

Als u vragen wilt stellen, behoefte hebt aan advies of reden hebt om aan te nemen dat een van de bepalingen van deze Code is geschonden door uzelf of door iemand anders, dient u terstond contact op te nemen met een van de onderstaande personen:

- uw chef;
- uw vertegenwoordiger bij Human Resources;
- uw vertegenwoordiger bij Legal Services;
- een medewerker van Internal Audit; of
- een manager op het eerstvolgende hogere managementniveau.

In de meeste gevallen zou uw chef in staat moeten zijn de kwestie snel uit de wereld te helpen. Als u een overtreding meldt en deze niet wordt onderzocht, neemt u contact op met een van de andere bovenvermelde contactpersonen.

Medewerkers, klanten, leveranciers en partners van Bombardier en overige betrokkenen kunnen problemen ook aan de orde stellen bij de Bombardier Compliance Officer:

Per post

Bombardier Compliance Officer
800 René-Lévesque Blvd. West
Montréal, Québec
Canada H3B 1Y8

Telefonisch

+1 514 861-9481

Per e-mail

compliance.office@bombardier.com

Daarnaast kunnen medewerkers, klanten, leveranciers en partners van Bombardier en overige betrokkenen hun problemen ook melden via een beveiligd meldsysteem dat wordt verzorgd en beheerd door een onafhankelijke organisatie. Uitgebreide informatie over het gebruik van deze service vindt u op de website van Bombardier (www.bombardier.com).

■ **Vertrouwelijkheid en anonimiteit**

Alle informatieverzoeken en meldingen worden terstond en discreet in behandeling genomen. Wanneer u een mogelijke overtreding van de Code meldt, hebt u het recht anoniem te blijven en de vertrouwelijkheid en/of anonimiteit wordt gewaarborgd. Het is doorgaans echter eenvoudiger een volledig en rechtvaardig onderzoek naar uw melding in te stellen indien u zichzelf en de betrokkenen bekendmaakt. Bombardier zal al het mogelijke doen om u op de hoogte te houden over de stappen die worden ondernomen bij de afhandeling van uw melding.

U zult niet worden bestraft, ontslagen, teruggezet naar een lagere functie of geschorst en er zullen geen represailles worden getroffen wanneer u te goeder trouw melding maakt van of navraag doet naar mogelijke overtredingen van de Code of wanneer u advies wilt over het omgaan met mogelijke overtredingen.

Sancties op overtredingen

- Tegen iemand die niet handelt overeenkomstig de letter of de geest van de Code of de geldende wetgeving, kunnen disciplinaire maatregelen worden genomen die in verhouding staan tot de aard van de overtreding, waarbij ook ontslag tot de mogelijkheden behoort. Medewerkers die de wet overtreden, stellen zowel zichzelf als de Onderneming bloot aan strafrechtelijke vervolging (met boetes en gevangenisstraffen als mogelijke gevolgen) en civielrechtelijke vervolging (met schadevergoedingen en boetes als mogelijke gevolgen).

BOMBARDIER

© Februari 2010, Bombardier Inc. of haar filialen.
Alle rechten voorbehouden. Gedrukt in Canada.